

Hallgatói motiváltság a felsőoktatásban

Lázár Edit

BGE, PSZK, Módszertani Tanszéki osztály

Budapest, Magyarország

Lazar.Edit@uni-bge.hu

Abstract

The structure of high education will change. Only will have money reaserches that have connection with R+D. So the subjects taught by universities will have to be closer to real life.

Students also want changes. It was a research about the future of economic high education in 2050 with students and teachers by the Reseach Center of BBS. Students think high education will change: universities will be more connected with each other; will be personal teaching and online, too; students will be more motivated because their knowledge level will be similar; etc.

The experience of the author if students understand the connetions between a subject and real life they can accept, understand, learn it easier, they will have more success in it.

In this article the author wants to show two working methods to motivate students in the high education. The first one (named „Crest-game” by the author) was used during the teaching of theory of decision at the university of BBS/CFA by the author, the second was taught by Judith Pálfi giving lessons (lectures and labours) CAD and technical documentation writting subjects at the University of Óbuda. (The second method is written by the allowance of Judith Pálfi. Author will mention it as Palfi-method.)

Crest-game is a good method to form groups at the beginning of the semester and work in pairs or in groups of 4-6. The method: everybody has a piece of paper of A4 and divide it for 4 equal parts by 2 perpendicular axis (horizontally and verically by the middle of the paper). You can only DRAW! You have to draw the most beautiful experinece of your life at the top of the left, below: the most beautiful experinece of last year; at the top of the right: I am good at... / I do this well... and below: I want to do this in the future. At the end you have to organize couples and people in pairs introduce oneself. Then they form groups of 4-6 (maximum 7) people and introduce the other member of the original couple to the others.

Palfi-method: At the beginning of the semester they form couples. The teacher give all the materials available to students. Each couple has to choose one of the topics. They will give an oral presentation of the topic in ten minutes. In this presentation they need use topic material; an example (or more) taken by real life; humor and they have to put 5 specific questions about the topic (with answers). These questions will be later the test-questions at the end of the semester. Other students have to evaluate the presentation by given viewpoints. Students have to give points to their mates for the work. At the end they check everything and the teacher also give some advices. With the Palfi-method students will have a saved opportunity to speak and become a performer before the final exam of graduation (for a lot of student it is very difficult to give an oral conference with audience), and understand better the subject.

Kulcsszavak: *felsőoktatás; címer-játék; motivációs technikák; csoport kialakítás; Pálfi-módszer;*

1. BEVEZETÉS

A felsőoktatásba jelentkezett hallgatók célja általában az, hogy megszerezzék a diplomát vagy az adott felsőfokú szakképzettséget. A hallgató annál könnyebben és gyorsabban fogja ezt megtenni minél motiváltabb. A motiváció pedig attól függ, hogy mennyi sikerélmény éri a tanulás során. Tehát ahhoz, hogy az oktatók motiválni tudják a hallgatót valamilyen sikerélményhez kell őket juttatni. Ez persze lehetetlen a hallgató közreműködése nélkül.

A felsőfokú oktatás is változóban van, s ezen változó környezetben kell megtalálni a megfelelő motivációs eszközöket.

1.1 Változás a felsőoktatásban: külső ok

A magyar felsőoktatás átalakulóban van. A kutatók ösztöndíjat vagy pénzt kutatásaikra mostanában leginkább akkor kapnak, ha valamilyen ipari vagy egyéb (K +F) fejlesztési célhoz köthető kutatásaik. Ez az EU támogatásokban is jól látszik. Tehát egyre inkább azok a tantárgyak fognak támogatást kapni ahol az oktatók fel tudnak mutatni valamiféle erős vagy háttérkapcsolatot az iparral, egészségüggyel, stb. Ennek hatásaként az oktatás közeledni fog a gyakorlati élethez és egyre szükségesebb lesz a hallgatók ilyen irányú képzése.

1.2 Változás a felsőoktatásban: belső ok

Az átalakulás nemcsak kívülről érzékelhető, hanem maguk a diákok is megfogalmazzák a változásra való igényüket. Egy a Budapesti Gazdasági Egyetem Kutatócentruma által készített felmérés során, melynek tagjai különböző gazdasági felsőoktatásban résztvevő hallgatók és oktatók arra a kérdésre keresték a választ a szakemberek, hogy milyen lesz a gazdasági felsőoktatás 2050-ben? A hallgatók megfogalmazták, hogy véleményük szerint nagyobb lesz az együttműködés a különböző felsőfokú intézmények között; megmaradnak a jelenlegi „személyes” oktatási formák, s emellett az online oktatás is jelentős szerepet fog kapni. Érdekes megfigyelése volt a kutatóknak, hogy míg az oktatóknak problémát okozott a technikai „hogyan” kérdése azaz, hogy mindez hogyan fog megvalósulni, addig a hallgatóknak ez nem volt kérdés, mert számukra „technika lesz és kész, azzal majd akkor ráérünk foglalkozni”. A kutatás egyik igen fontos megfigyelése volt, hogy a hallgatók maguk panaszkodtak arról, hogy mennyire zavarja és hátráltatja őket társaik motivátlansága, azaz hiányát érezték annak, hogy ne csak az „alapszintet” célozzák meg az előadásokon és gyakorlatokon az oktatók. Eszerint a hallgatók is örömmel lennének részesei a tehetséggondozásnak. Ezt nagyban elősegíthetné, ha pl. a csoportok kialakításánál valamilyen módon

figyelembe vennék a tudásszintek hasonlóságát és a motiváció hasonlóságát, ami megkönnyítené az azonos csoportok munkáját. [1]

A szerző véleménye szerint erre a legutóbbi felvetésre egy igen egyszerű és kézenfekvő módszer adódik: az előválogatás vagy preszelektió. Ezt abban az értelemben kell elképzelni, hogy beiratkozáskor a hallgatóknak az intézmény kiküldene néhány kérdőívet, ami játékos formában behatárolná egyrészt a motiváltságot, másrészt a hallgató tudásszintjét. Ennek eredményeképpen a hallgatók 3 nagyobb csoportba lennének osztva: Jók, Jobbak és Legjobbak. Mivel a BGE PSZK-n is a beiratkozott hallgatók az első évfolyamban is kb. 1000 (vagy ennél több) hallgatót jelentenek, ezért kb. 300-400 fős lenne egy-egy csoport, amit aztán kisebb csoportokra osztanának. Ezt a csoportbeosztást ma is megteszik csak véletlenszerűen vagy a szakok szerinti névsor szerint. A csoportok ezen jellegű beosztásáról dönthet úgy az egyetem, hogy nem tájékoztatja a hallgatókat, de ha az intézmény úgy dönt, hogy elmondja nekik az sem probléma, mert nekik is el lehet mondani, hogy éppen azért történik az ilyen jellegű besorolás, hogy könnyebben tudjanak együtt dolgozni és ne kelljen senkinek sem szégyenkeznie a csoporttársai előtt. (A szerző személyes tapasztalata, hogy adott csoportban egy-egy hallgató azért nem jelentkezik vagy válaszol a feltett kérdésre szóban, mert nehogy a többiek kinézzék, amiért tudja vagy nem a megoldást. Ugyanerre a kérdésre, ha írásbeli választ kellett adni, már jöttek is a válaszok.) A kérdőíveket akár minden évfolyamon meg lehetne ezután íratni, és ha változás van, akkor akár módosítani is lehet az adott hallgató besorolásán.

Ez a módszer annyiban segítené az oktatók munkáját is, hogy ha az oktató tudja, hogy az

adott csoporttal egy gyakorlaton 4-5 feladat oldható meg a hallgatók tempójában, akkor más feladatokat fog adni és elvárni, mintha tudja, hogy a csoport képes 10-12 vagy még több feladatra is egy „órán”. Ennek köszönhetően a tehergondozás is jobban működne, a TDK, a szakmai műhelyek is erősebbek lennének és az sem utolsó szempont hogy pl. a szintrehozó órákon is más és más lehetne a feladatszint.

2. MOTIVÁCIÓS MÓDSZEREK

2.1 Címer-játék; címer-módszer

A felsőoktatásban is egyre többször fog megjelenni a projekt- vagy csoportmunka, az egyéni feladatok mellett. A csoportok kialakítása sokszor gondot okoz főleg, ha első éves hallgatókról van szó, akik nem ismerik egymást. Erre a csoportkialakításra ajánl a szerző egy általa is kipróbált, jól működő módszert, a címer-játékot. [3]

2.1.1 Címer-módszer menete

- 1) Egyéni feladat: rajzolás
- 2) Páros feladat: saját rajz bemutatása a párnak
- 3) Csoportos feladat: a párbeli emberek bemutatják a csoport többi tagjának a párukat.

2.1.1.1 Egyéni feladat: Rajzolás

Minden hallgatónak ad az adott vezető vagy oktató egy A4 nagyságú lapot, megkéri őket, hogy osszák fel a függőleges és vízszintes szimmetriatengelye mentén 4 egyenlő részre.

*1. ábra Címer-módszer
Forrás: Lázár Edit (2016)*

Aztán a meglévő 4 síknegyedbe a következő szerint kell rajzolni:

- ✓ Balra fel: Életem legszebb élménye
- ✓ Balra le: A tavalyi év legszebb élménye
- ✓ Jobbra fel: Ebben vagyok jó... (Ezt tudom jól csinálni)
- ✓ Jobbra le: Ezt szeretném még megcsinálni az életben

Szigorúan csak rajzolni lehet. (nem baj, ha valaki nem művészi rajzol, akár pálcicaemberkét is lehet ☺)

Itt meg kell adni, hogy a feladatra mennyi idő van (pl. 10 perc) és azt is, hogy NE írják rá a nevüket!

Amikor letelt az adott idő az oktató összeszedi a lapokat a rajzzal lefelé fordítva. Megkéri a hallgatókat, hogy most figyeljenek, mert fel kell ismerni a saját rajzaikat és ennek segítségével választanak párokat. (A pároknak az oktató által megadott helyre kell „menniük” és ott folytatják a munkát.)

A cikk szerzője elsőként kihúzott 1 lapot és felmutatta, s aki ráismert a rajzára az kijött és kihúzta a társát vagy a rákövetkezőt. (A szerző igyekezett

minden rajzhoz valamilyen pozitív megjegyzést fűzni, de csak olyat, amit ő maga valóban pozitívnek vélt, s ezzel megdicsérte a rajzolókat. Ez segít a későbbi feladatokhoz és ezzel sikerélményhez jut a hallgató. – Ez a módszer a Skinner-féle megerősítés egyik fajtája. ^[2] Ha valaki pár nélkül marad, ott vagy be kell szállnia egy már meglévő párba harmadiknak, vagy ami szerencsésebb, akkor az oktátónak kell beszállnia mellé társnak. (Az oktátónak is érdemes egy egyszerűbb rajzot készítenie a hallgatókkal egyidőben, felkészülve az esetleges páratlan esetre.)

Ha valamiért kevesebb idő állna rendelkezésre, akkor maga az oktató is kihúzhatja a párokat, és akik felismerték rajzaikat azok lesznek egy párban. A szerző véleménye szerint, ha a hallgató maga húzza ki társát, akkor nagyobb lesz a pozitív izgalom és a hallgató is úgy érzi, hogy részese a dolognak (nagyobb a sikerélmény, mert ő is benne van).

Itt az is fontos, hogy a hallgatókat fizikailag is megmozgassuk, azaz részesei legyenek a játéknak.

2.1.1.2 Páros feladat:

Amikor kialakultak a párok, és elfoglalták a kijelölt helyeket, akkor az lesz a feladatuk, hogy a pár tagjainak saját rajzuk alapján beszélniük kell önmagukról és a másiknak figyelnie kell rá, mert a későbbiekben ő fogja bemutatni a csoportnak társát. Erre is meg kell adni

Conference Paper for MAFIOK 2016.

Óbuda University Alba Regia Technical Faculty, Hungary, Székesfehérvár

az időkeretet (pl. 5 perc) és félidőben
szólni, hogy a másik fél jön.

2.1.1.3 Csoportos feladat: A pár bemutatása a csoportnak

Ha megvan a páros bemutatkozás,
akkor ki kell alakítani a párokból 4-6
(max. 7) fős csoportokat. Azért nem
többet, mert a pszichológusok és
szociológusok munkája nyomán vizsgált
ún. „635” módszer, amit leginkább
adatgyűjtésre használnak bebizonyította,
hogy ha több résztvevővel dolgozik a
csoport, akkor lesz olyan ember akire
nem jut elég figyelem, azaz kireked a
csoportból. (Ez éppen ellentétes hatást
vált ki, mint amire használni szeretnénk,
azaz a csoportmunkára.)

Itt is érdemes megadni egy időkeretet,
de itt már lehet tágabb is, mert
elkezdődnek spontán beszélgetések, az
érdeklődési kör hasonlósága vagy valami
érdekes élmény, vagy azonos lakóhely
vagy egyéb dolgok miatt.

A szerző a csoportok kialakításához
egy egyszerű módszert alkalmazott: 3-3
papírdarabra azonos számokat írt és a
párnak ki kellett választania elsőként,
hogy ki fog húzni és a választott kihúzott
egy számot, majd az azonos számú párok
megint egy-egy adott helyre „vonultak”
és ott, ha lehetőleg körasztal-szerűen
elhelyezkedtek. (Lehet egyéb módon is
kialakítani a csoportokat, pl. ha
matematikai beállítottságú a vezető,
akkor: pozitív egész számokat kérünk be
1..100 között és osztjuk a csoportok
számával és a maradék alapján kerülnek
egy csoportba – izgalmas ilyenkor a

fejszámolás is☺ ; másik módszer lehet
szavak kérése a pártól hangosan és az
azonos kezdőbetűs első három pár egy-
egy csoport – akár versenyezni is lehet
vele ☺)

2.1.2 Tapasztalatok

A szerző az adott módszereket
Döntésmélt és döntéstámogató
rendszerek előadásán és gyakorlaton
alkalmazta, mind nappali, mind levelezős
környezetben. Több érdekes tapasztalatot
is megéneket tudhat. (A nappali tagozatos
előadásán kb. 50 diák volt jelen, a
levelezősön 25.)

➤ Voltak olyan hallgatók, akik az
elején valamilyen okból nem akartak
rajzolni, de zömük örömmel látott neki a
feladatnak, s akik nem akartak, azok is
gyorsan nekifogtak látva a többiek
buzgóságát. (Valószínűleg sokan azért
kezdtek bele, mert olyan dolgokat kellett
lerajzolni, ami számukra is kedves és
pozitív tartalommal bír, de lehet az is,
hogy mert „nem kell tanulni addig sem”
volt a motiváló ok(?).)

➤ A hallgatók örömmel és valódi
koncentrációval dolgoztak a rajzok
elkészítése során.

➤ A páros és csoportos
beszélgetések során barátságok is
szövédték, amit az előadások hossza
során lehetett észlelni.

➤ Az azonnal tapasztalható volt,
hogy az azonos csoportba kerülők a

szünetben és a következő órákon, gyakorlatokon is egymás mellé ültek.

➤ A csoportmunka ilyenforma kialakítása jó kezdet volt és könnyű volt együtt dolgozni a hallgatókkal.

➤ A módszer mindösszesen 30-40 percet vett igénybe, tehát pl. az első előadás vagy gyakorlat első részét (ha egy duplaórásról van szó).

2.1.3 Tanács

❖ A csoportok kialakítása során érdemes egy olyan feladattal folytatni, melyben nevet, mottót, jeligét kell adni a csoportnak saját magának a későbbi feladatokhoz kapcsolódóan, illetve ki kell jelölni a csoporton belül az adott „tisztviselőket”. Figyelni kell arra, hogy mindenki legyen felelős valamiért a csoportban (ne legyen álláshalmazás, ha lehet) és a későbbiek során az oktató mindig egyértelműen mondja meg, hogy az adott feladat megoldását a csoport mely felelősének kell majd a többi csoport előtt is elmondania. Ezzel egyrészt mindenkinek meg kell majd szólalnia a „nagyközönség” előtt, ami fejleszti a kommunikációs készséget egy védett környezetben, másrészt valóban felelősnek fogja magát érezni az adott hallgató is a csoportért.

❖ A nagyobb csoportokban való munka során az első időkből érdemes az oktatónak (vezetőnek) odafigyelni, odamenni minden csoporthoz és serkenteni őket, hogy mindenki szóljon hozzá, ne csak 1 ember vigye a prímet és

csak ő „dolgozzon”. Ilyen estében az oktatónak kell megkérni a csoport tagjait egyesével rámutatva, hogy most kérlek, te mondj erről egy mondatot, aztán egy másik, aztán egy másik, stb. és, hogy közben a „főbeszélő” írja le társai véleményét.

2.2 Pálfi-módszer

Pálfi Judith jelenleg az Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar Villamosenergetikai Intézetének oktatója. Ezen módszer, melyet a szerző közöl Judith egyik módszere és a szerző az ő engedélyével teszi közkinccsé. A könnyebb szóhasználat miatt ezután, mint Pálfi-módszer lesz hivatkozva a cikk további részében.

Judith mindig az EMBERT látja a hallgatókban, mert hitvallása szerint bármit is tanítson, abból a hallgatónak nem a tanult anyag fog megmaradni, mert azt megtalálhatja máshol is, hanem az előadó személyisége, és az általa okozott élmény. Judith minden félévben változtat módszerein és igyekszik az addigi tapasztalatokat is beleapplikálni az újabb félévekbe. Célja, hogy a hallgatókat egy gyakorlat-orientált (valós életből vett) feladat során megtanítsa egyrészt a műszaki/szakmai ismeretekre, de emellett kialakítson bennük egy önmagukért felelősséget vállaló, közönség előtt is saját érdekeit képviselni tudó szakembereket.

A Pálfi-módszer leírása során egy kb. 24-30 fős gyakorlatot vett a szerző alapul.

2.2.1 Kezdés

A Pálfi-módszer alapja is a csoportmunka és az együttműködés kialakítása (azaz emögött rejtetten meghúzódik két egyéb előny: a személyes kommunikáció másokkal = előadás; kapcsolati tőke kialakítása, mely burkoltan az egyetemek, főiskolák célja is – a szerző megjegyzései).

A félévet, évet az ismerkedéssel kezdik, hogy az oktató is tisztában legyen a hallgatók helyzetével (bejárás, dolgozik, eltartja idős szüleit, stb. mert ha pl. egy hallgató naponta 4-5 órát kénytelen utazni azért, hogy az egyetemre bejusson, mert anyagi okok miatt nem tudja fizetni az albérletet, s emiatt korán kell kelnie, akkor nem várható el tőle, hogy a 8., 10. óra után is a top teljesítményt nyújtson).

Az oktató elmondja a félév keretrendszerét. A hallgatók rendelkezésére bocsátja a teljes félévi anyagot.

Az oktató az anyagot a félév óraszámaitól (2 esetleges ünnepnapok, Hallgatói napok, stb. miatti elmaradás) részre osztja és hallgatóknak 2-3-as csoportokat kell alkotniuk, hogy elvállaljanak egy-egy anyagot közös feldolgozásra. (Itt, ha elsősként találkozunk egymással, akkor még nem ismerhetik egymást, így véletlenszerűen alakulnak ki a párok, de ez is jó, mert a való életben is egy adott cégnél sem biztos, hogy választhat alaphelyzetben, hogy kivel akar dolgozni,

ha Ő az új kollega. Itt használható a cikk elején említett „címer-módszer” is a párok kialakítására.)

A hallgatói-pároknak az adott témából fel kell készülniük és készíteni egy szigorúan 10-perces prezentációt, melyet közösen kell előadniuk a többiek előtt.

A prezentáció elkészítéséhez persze az oktató a rendelkezésükre bocsátja egy silabuszt vagy szempontsört, ami alapján a bemutató készül. Egy minta-bemutató meg is mutat az előadó, amit később a diákok fel is használhatnak.

2.2.2 Prezentáció

A hallgatóknak le is kell írniuk a prezentációjukat. Ez elég hasznosnak bizonyul, mert a hallgatók többsége még nem készített ilyen előadást előzőleg. (A középiskolákban is a számonkérés leginkább írásba zajlik napjainkban, s egyre inkább háttérbe szorult a szóbeli felelés – szerzői megjegyzés.)

A prezentáció azért is hasznos, mert itt még „védett környezetben” tudja magát kipróbálni a hallgató és nem az államvizsgán találkozik először a védéssel. (Van aki könnyen veszi az akadályt, de bizony akad olyan is, aki elsőre remegéssel, rosszulléttel küzd, s ilyenkor jó az előre megírt előadás felolvasása és az, hogy előjön, hogy ezen a téren még van mit javítani, sőt, ha kell akár szakemberhez is fordulni.)

A prezentációknak, mint fentebb említve volt, meg kell felelni bizonyos formai és szakmai követelményeknek. A formai követelmények megegyeznek az általános prezentáció-készítés szabályainak, erről a szakirodalomban

sok cikkel lehet találkozni, itt a hely szűke miatt nem kerülnek felsorolásra.

A szakmai szempontokba több dolog is beletartozik, mint pl. a bemutatónak tartalmaznia kell

- ✓ egy a valós életből vett példát, képekkel, magyarázatokkal, ismertetéssel (ha kell szakrajzzal, szabványokkal, stb);

- ✓ valamilyen humoros elemet (szakmai vagy emberi humort, a jó ízlés határai belül);

- ✓ 5 szakmai kérdést, a témával kapcsolatban, az új anyaghoz kapcsolódóan (ezen 5 szakmai kérdés azért is fontos, mert később ezek lesznek a dolgozati kérdések is a félév végén);

- ✓ az 5 szakmai kérdés részletes válaszait is kidolgozva.

Az előadóknak szigorúan be kell tartaniuk az időkeretet.

2.2.3 Prezentáció értékelése

A hallgatók csoporttársainak azonnal értékelnie kell társaik munkáját és pontozni őket aszerint, hogy mennyire feleltek meg az adott szempontsoroknak. (Ezt az értékelést, azonnal kell csinálniuk a hallgatóknak, mert csak az adott óra végéig lehet feltölteni az értékeléseket mobilról, tabletről, Pc-ről, alkalmazva ezzel a legújabb technológiákat.)

Itt érdemes megadni, hogy minimum ennyi és ennyi szavazat esetén él az értékelés (amit csak helyből lehet küldeni – s ezzel a hallgató motivált arra, hogy társait is serkentse, hogy jöjjenek be a gyakorlatra és szavazzanak, s ezzel

megoldódik az indokolatlan hiányzások vagy lógások kérdése is).

Az előadást maga az oktató is véleményezi ott helyben, kiemelve a jó ötleteket, megoldásokat, pontosítva akár az előadás során a tárgyi tévedéseket, és kiegészítéseket is tesz.

Emellett lehetőség van egy „négy szemközti véleményezésre” is, ha a hallgató kéri, aholis az oktató egyéb hasznos tanácsokkal látja el a leendő szakértőt.

2.2.4 Egyéb motiváló elemek a Pálfi-módszerben

A Pálfi-módszer egy másik eleme szorgalmazza az ismétlést. Az elhangzott előadások kérdéseiből a rákövetkező órákon az oktató feltesz egy-egy kérdést, amiért az első (n) helyes választ adó jutalmat kap (plusz pont, ami beleszámít a tesztbe, vagy a tesztnek azon része már megoldottnak van minősítve, stb).

2.2.5 Tapasztalatok, hozzáfűzések a Pálfi-módszerhez

A hallgatók elsőre meglepődnek a szokatlan módszer láttán, de hamar rájönnek, hogy csak együtt dolgozva, gondolkodva válhatnak jó szakemberré.

Tapasztalatok szerint a félév vége felé a prezentációk egyre színvonalasabbak lesznek, amihez a szempontok többszöri ismétlése és rögzülése is hozzásegít.

A páros munka is jó tanulási iskola arra, hogyan is képviseljük saját érdekeiket, hogyan motiválják társukat.

Az egyik legnehezebb dolog, ami ezen feladatok kiadásakor jelentkezik az az, hogy a prezentációt készítőik merjenek kérdezni és odafordulni az oktató felé a közös munka során és közben. Ezt bizony az elején szorgalmazni kell az oktatónak és amikor ráébrednek a hallgatók az oktató jó szándékára, akkor aztán akár más ügyekben is bizalommal fognak hozzá fordulni.

Egy újabb motiváció lehet ezen előadások elkészítésekor, ha a hallgatók tisztában vannak azzal, hogy elkészített anyaguk akár meg is jelenhet egy ún. oktatási segédanyag formájában, amivel a következő generációknak adhatnak jó példát.

3. KONKLUZIÓ

A szerző célja, hogy a felsőoktatásban is megjelenő didaktikai módszereket egyre szélesebb körben ismertté tegye és készítsen egy gyűjteményt ezen alkalmazható és kipróbált módszerekből, amiből aztán a lelkes olvasó kiválaszthatja a számára megfelelőt (mint egy jó könyvtárból) és adaptálhatja saját környezetére és tantárgyára.

Az ismertetett két technika: Címer-módszer és Pálfi-módszer alkalmazható megfelelő adaptációval bármilyen gyakorlati csoport esetén. A címer-módszer nemcsak gyakorlat, de elmélet során is alkalmazható, sőt akár csapatépítő tréningek alapja is lehet. A Pálfi-módszer kiterjesztése nagyobb létszámú csoportokra, illetve variációinak elkészítése lehetséges, erről a szerző a következőkben fog beszámolni, hogyan

az újabb megismert és kipróbált technikákról is.

Irodalomjegyzék (abc-sorrendben):

- [1] Király Gábor, Géring Zsuzsanna, et al.: Iskola a jövőben? Egy jövőkutatói kísérlet bemutatása.; *Educatio folyóirat - ADATBŐSÉG./ Kutatás Közben*, pp. 108–115, 2015/III szám. http://www.edu-online.eu/hu/educatio_reszletes.php?id=109
- [2] Dr. Roóz József, Dr. Heidrich Balázs: *Vállalati gazdaságtan és menedzsment alapjai*, TAMOP, Bp., 2013. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_c1_1054_1055_1057_vallalatigazdtan_scorn/4_3_2_a_megerositesi_elmelet_sXqKa1WkFwdFgfb3.html
- [3] Lázár Edit: Honnan ered a motiváltság a matematikában a felsőoktatásban? *Alkalmazott Tudományok Fóruma III.*, BGE, 2016.

Ábrajegyzék:

- 1. ábra Címer-módszer
- Forrás: Lázár Edit (2016)..... 4.